

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 6 an ..... 10 cor.
pe 1/4 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
banii; a doua oară 12 banii; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.
Atât abonamentele, cât și inserțiu-
nile sunt a se plăti înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitat 522.
Scrisori nefrancate nu se primesc.

Art. XX dela 1848.

Luată de scurt pentru graba ce au de-
pus întru spriginirea guvernului actual, de-
putații sași au răspuns că ceea-ce i-a în-
demnat mai tare să intre în partidul liberal,
a fost promisiunea contelui Tisza de a se
executa art. XX dela 1848: ajutorarea din
partea statului, a bisericilor reformate!

Lucru ciudat: organul reformatilor ma-
ghiarî, „Magyar Szó”, tot dela executarea
acestei legi face pendent să-l considere pe
Tisza patriot luminat și Ungur.

»Chemare nobilă îl așteaptă în astă
privință, scrie organul lui Bánffy. Să
apere Ungurimea neaoșă, pe acea Ungu-
rime, care odinioară a apărât țeara de
Turci și Nemți jertfind tot ce avea.

Că Tisza va și îndeplini aceasta, o cred
toți reformații. Doar nu mai departe decât
în săptămâna trecută, cu prilejul instalării
episcopului reformat Baksay, actualul prim-
ministru, care este și el reformat, a rostit o
caldă cuvîntare, arătând ce mult biserica
reformată este legată de politica națională
maghiară; a declarat deci că și dacă n'ar
fi de această lege, și atunci ca Ungur mare
ar trebui să aibă solitudine pentru această
biserica. Vinerea trecută a fost chiar o de-
putațiune la Tisza, condusă de baronul
Bánffy. Și acesteia prim ministrul a făgă-

duit executarea legii dela 1848, adusă de
Kossuth, care era și el reformat.

Tisza ar fi să fie deci vrăjitorul care
să împace *d'odată*, prin aceeași acțiune,
și aspirațiunile celor mai șovinisti maghiari
și pe acelea ale Sașilor circumspecți.

Tare ni-e teamă însă, că Sașii o să
rămână păcăliți. În ori ce caz, nu sunt ei
așa de săraci, în cât nu mai pentru a fi
ajutorate bisericile lor din budgetul statului,
marii lor naționaliști să se simtă îndemnați
a se guvernamentalisa. Din contră: preoții
lor toți sunt bine dotați, căci în urma avanta-
giilor excepționale din trecut, eclesiile sase
și-au agonisit — ori mai bine: *luat* — a-
veri peste averi, așa că azi pâna și preotul
săsesc din cel mai mic sat e mai bine do-
tat, de cât ori care protopop român, de
pildă.

Și totuși noi Români numai de *silă* am
primit congrua. Și nimeni nu s'ar fi supă-
rat dintre noi dacă preoții și biserica română
ar fi rămas în absolută independență față de
guvern. Până-ce Sașii au alergat, așa zicînd,
la staulul guvernamental, închinînd steagul
național pentru a li-se da congrua.

Cui? Preoților splendid dotați și dintre
cari unuia — ca cel dela Avrig de pildă —
nu mai au în sat credincioși, parochia însă
este asigurată pentru toate veacurile...

Alte motive să aducă deci naționaliștii
sași pentru intrarea lor în partidul lui Tisza

Ungurii reformați însă, ei da, au motiv
să se bucure dacă Tisza duce la îndeplinire
legea dela 1848.

Pentru-că de ce e vorba?

E vorba ca din *averea statului*: să li-se
pună la dispoziție o fundațiune de 150 mi-
lioane pentru ajutorarea bisericii lor. Să se
ajungă astfel ca plata fundamentală a unui
preot reformat să fie 2400 coroane, să li-se
dea cuincuinale, vedurilor și orfanilor de
preoți, pensie și ajutoare, să se sporească
eclesiile; să se institue un episcop militar
reformat; să se facă fundații pentru copii
de preoți reformați să fie membrii ai Casei
Magnaților. Serbătorii de stat să fie numai
serbătorile cari sunt și reformate...

Și alte multe.

Ceea-ce însemnează întărirea elementu-
lui maghiar într'un chip foarte însemnat.

Și desigur se va și face acest pas. Când
Tisza o spune, el care-l stălp al bisericii re-
formate maghiare; când Bánffy se pune în
capul mișcării, el care-l conducătorul refor-
maților din Ardeal, — cine să se mai în-
doiască de succes?

Ca milioane din *cassa statului*, unde
plătim și noi, va fi ajutată biserica națională
maghiară, pe când celorlalte li-se aruncă
praf în ochi... Și pentru asta Sașii s'au
guvernamentalizat?!...

RIVALII.

Roman de Max Kempner Hochstädt. 4

IV.

În aceia oră s'au găsit inimile lor. Zilnic
pleca Gerda la călărit singură fiind tatăl ei
ocupat, și zilnic o întâlnia René, parcă din cu-
rată întâmplare.

Nu mai unul a făcut în curînd, pentru sine
această neplăcută descoperire. Asupra baronului
Schneider frumșetea adevărat germană a Gerdei
deja dela prima întâlnire a escitat impresie
adîncă. El prețuia și stima în dînsa în primul
rînd calitățile cari îl fermecau pasionat cum era.
Și cu instinctul sigur al geloziei, recunoscî în-
dată, că René e unicul lui rival, și chiar cel
mai favorizat.

Firea lui de spaniol îl mîna spre luptă,
îl îndemna să nu se lase.

Condus de o jelozie nebună, se hotărî la
un pas decisiv, la ferbintele sale dorințe și să
prevină lucruri ce se pot întîmpla.

Procsima ocaziune favorabilă de a fi cu
betrânul Hedberg singur, o folosi de a afla
opiniunea lui despre eventuala căsătorie a
ficei sale.

Botho de Hedberg, care cetea un jurnal
și ridică capul încăruntit de grijă, și murmură:
„Ar fi cel mai plăcut lucru ce mi-s'ar
putea întîmpla.”

„Ei” zise Schneider în ton glumeț, — e
poate mai aproape momentul de cum crezi!”

„Cum? Poate și ceva sigur?” întrebă bê-
trânul cu o spaimă veselă: Poate însuși d-ta!”

„Durere nu!” răspuse baronul cu melan-
colie.

„Ei dar cine e, vorbește!”

„D-” zise baronul voind a evita, ceva si-
gur nu știu nici eu. Ar fi vorba de unul dintre
cei mai avuți și distinși cavaleri din capitală.

„Ei bravo, fiica mea!”

Un suspin de ușurare îi trecu peste buze.
Cu mare bucurie luă Schneider această im-
presie la cunoștință.

„Dar se înțelege dle Hedberg, repetez că
eu nimic sigur nu știu.”

„E deja bine, tinérul meu amic”, replică
cu veselie celălalt, pe care știrea îmbucurătoare
și neașteptată vedea la întinerit. „Vom afla si-
gur în curînd.”

„Să nu te supere, zise René într'o dimi-
neată când călăriau ear' singuri unul lângă al-
tul, — dar' trebuie să-ți spun, că întîlnirile ace-
ste ale noastre secrete, sunt pentru mine penibile
într'o privință. Înaintea lui Dumnezeu ești a mea
pentru ce să nu fi și înaintea lumii?”

„Aceasta ar însemna, că vorești să mă ceri
dela tatăl meu?”

— „Da, vreau să te cer!”

„Mi-e teamă însă — zise ea îngîndurată,
— tu îți închipuși adică afacerea mai ușoară de-
cum este. E de luptat cu tata, căci are câteva
prejudiții adînc înrădăcinate.”

„Cu cât e mai grea lupta, cu atît mai fru-
moasă e învingerea; mîndriei de nobil. acelei
ilusii deșerte a secolului trecut, îi voi pune

nainte superbul cuvînt adoptat de lumea mo-
dernă „că numai munca nobilitează!”

Cînd Gerda stătea la timpul obișnuit la
masă cu tatăl ei și se aduse deservul, cercă,
cu istețime, să îndrepte conversația asupra
lucrului.

„Tu, ești acum așa mult dus de-acasă,
tătucule, — Zise ea lingușitor, — așa încît stai
departe de cele mai importante afaceri cari mă
ating pe mine!”

„Așa. Și aceste sunt?” întrebă bêtrânul cu
ironie binevoitoare, „poate tocmai afaceri de
ale inimii?”

Și cînd Gerda tăcu, continuă rîzînd:

„Le-am știut!”

„Cum? Le ști? întrebă dînsa cam speriată
și nu ai nimic în cotra?”

„Nu de loc!”

„Așa dar, poate veni?”

„Poate veni! Dar acum trebuie să mă
scuzi, pentru-că îndată voi primi visita unui
pretin de afaceri.”

„Te părăsesc da” zise ea, sculându-se și
îmbrățișînd cu căldură pe tatăl ei. „Mi-e
mulțumite tătucule dragă! Nu credeam să te
învoiești așa iute.”

Și plecă deja cătră ușă se iasă, pînă cînd
betrânul, o urmărea cu ochii, zîmbînd. Fața
lui deveni ear' serioasă; se ridică apoi greoi și
porni indignat, cătră cabinetul său de lucru
unde se închise cu prietenul care tocmai a-
tunci sosi.

Trad. de Hortense B.

(Va urma.)

Valul reformelor.

Treceri cu grosul în tabăra socialiștilor, treceri la diferite secte religioase; în sus crize de cabinet: în afară marele război ruso-japonez: eafă chestiile cari frământă toate păturile societății deopotrivă. Nu știm cu siguranță ce va aduce ziua de mâine. Trăim în cea mai mare neorânduială: nu știm unde ne stă capul. Cei bogați încep a tremura, își tem avuțiile; cei săraci și lipsiți prind curaj încep a visa visul lor de aur... și cer reforme!...

Intre astfel de împrejurări nimic mai comod de cât să te așezi la masă, să iai o posă severă și să pui toată vina asupra altuia. Bună-oară dacă ești dascăl acuză pe popă ori viceversa; dacă ești notar acuză pe medic etc. și comedia e fără sfârșit. Să nu uiți apoi să-ți însuși toate meritele și toate calitățile tale și mai vârtos să scoți la iveală toate defectele adversarului tău; c'un cuvânt să ne insultăm reciproc unii pe alții pentru nimica. Acusele ori insultele aceste apoi să le formulezi bine și așa să te presinți cu ele în conveniri publice, în cafenele ori birturi. Dacă ești mai îndrăgnet pășești cu ele înaintea On. public cetitor și vei trece sigur înaintea lumii de *martir* ear tipul prezentat de tine de *barbar* și cu procedura aceasta ai mântuit mărita nație românească.

Conscrierea de pe urmă ne dovedește până la evidență că poporul nu mai are încredere în conducătorii săi firești în general. Asta una trebuie să o recunoaștem. Cazul dela Zărand e bună dovadă în privința aceasta. Socialiștii n'au desarmat până ce le-a venit rîndulă dela «club» din Pesta ca să desarmeze. Scrierea aceasta e «mişelie» înaintea poporului să-l vorbești trei zile; ear un cuvânt dela «Voința Poporului» e de ajuns să-l liniștească. Poți face spume la gură — că el joară că vrei să-l răpești dreptul de votare. Să-l încerci să-l întrebă cu cine va vota la viitoarele alegeri, îți răspunde fără încunjur: *cu cine ne va trimite partidul!*...

Viața în Albania.

— Dint'o excursiune în munții Ohridel. —

Prietenul meu D. se întorsese dela București tobă de carte, cu diploma de Licențiat în Științele Naturale și cu o dorință neînfrîntă de a se distinge în acest domeniu prin cercetări originale.

De aceea, după câteva zile a trebuit să stea pe lângă bătrâna sa mamă, care ani de zile îi dusesese dorul, imi propune să fiu tovarăș la o excursiune botanică în munții Ohridel.

A te aventura, însă, în acești munți, a pătrunde în acele păduri, în cari din dosul fie-cărui arbore poate să răsară vr-un atentat la puna și la viața ta, nu era tocmai lucru prudent. De altfel nu trecea zi dela Dumnezeu, în care să nu vie vestea de tâlhării și omoruri, așa că pentru a ne hotărî la așa ceva trebuiau luate tot soiul de precauțiuni.

Din fericire, pe atunci trăia în Ohrida, punctul nostru de plecare, un beiu albanez, la auzul numelui căruia tremurau locuitorii din întregul Ținul. Era a tot-puternicul Ali-Bei, vestit prin isprăvile sale, om pentru care nu existau nici legi, nici ordine, nici autorități. Dorințele lui erau porunci, înaintea cărora Caimacamul și ceilalți reprezentanți ai autorității se închinau cu cea din urmă resemnare. Fericitul, care era sub aripa protectoră alui Ali-Bei, putea fi sigur de impunitate ori câte fărâdelegi ar fi săvârșit.

Casa lui era un adevăr caravansaraiu. Veniau oameni din toa e părțile și la el găsiu cea mai largă ospitalitate. O zi, în care să nu fi ospătat cel puțin treizeci de musafiri era o zi perdută pentru Beiu nostru. Iar gurile rele susțineau, că nouzeci la sută din cei pe cari îi găz-

și e foarte natural așa. Au votat Români și cu guvernul, au votat și cu kossuthiștii, au ales din când în când și câte un Român, dar binele a tot întârziat. Cu cine ar mai rămânea deci să voteze Românii de cât cu socialiștii?

Ce dovedesc toate aceste?

Dovedesc că poporul ș'a pierdut încrederea în conducătorii săi firești ori-cât ar voi aceia binele și fericirea lui. Cine voește să-și câștige încrederea trebuie să-și dovedească prin *fapte*. Ear ca să se dovedească cari sunt adevărații lui binevoitori ne trebuie *caractere* și *timp*. Să nu cărtim deci unul împotriva celuilalt, dar nici împotriva poporului, căci e firesc să facă așa, după cele pățite. Să nu ne perdem curajul ci să-l instruăm într'una căci în timpul cel mai apropiat el singur se va convinge, cari sunt adevărații lui binevoitori. Atunci să vină ori-ce încercare asupra noastră ne va afla la un loc ș'atunci poporul nostru va fi cu adevărat *mare* și *puternic* și puterea lui se va manifesta în *fapte*, cari să-l *nobiliteze*, să-l *înălțe*; fapte cari să-l conducă la *adeverata* fericire!

Roșia Martie 1904

Ioșif Stanca.

Consacrarea Episcopului Sârbesc dela Timișoara.

Luni a fost nou alesul episcop sârbesc al Timișorilor *Dr. Letici* hirotosit într'episcop cu toată pompa și solemnitatea bisericești gr. or. la Carlovăț. A fost o zi admirabilă de primăvară, ceea-ce contribuia și mai mult la solemnitatea zilei.

Dimineața la 9 ore între sunet de clopote și bubuite de treasuri patriarhul Brankovici însoțit de episcopii Bogdanovici și Sevic și-a făcut intrarea în catedrală. Lor li-a urmat tot clerul împreună cu nou alesul episcop. După-ce patriarhul-metropolit a fost investit cu hainele de serviciu ș'a început misa solemnă. Episcopul Letici,

îmbrăcat în simplă haină pontificală a fost condus apoi de un protopop și un protodiacon pe tapeta cu vulturul. În urma asta a început examenul canonic cu rostirea credului, cu mărturisirea, depunerea jurământului de fidelitate și cu sărutarea de fidelitate și cu sărutarea de mână îndatinată. După procedura canonică patriarhul cu asistența celor doi episcopi, a călugărilor, a 14 protopopi și preoți și a 6 diaconi a pontificat misa solemnă, îndeplinind responsoriile corul gimnasial din Carlovăț.

Noul episcop în tot decursul serviciului divin a stat naintea chipului Mântuitorului de pe evanghelie adâncit în rugăciune. A început apoi actul consecrațiunii. Un protopop și un protodiacon prințepdu-l de mână, îl conduc naintea altarului, unde ingenuchiat naintea evangheliei deschise, patriarhul cu cei doi episcopi consecratori prin punerea mânilor l-au hirotosit într'episcop. După-ce a fost purtat de trei ori în jurul altarului, patriarhul l-a îmbrăcat în ornate pontificale, l-a întins insigniile episcopicești, și punându-i mitra pe cap, din naintea ușilor împărătești l-a prezentat publicului ca episcop după toată regula și ordinea canonică.

Ast-fel promovată la treapta de arhieru a luat parte la celebrare și episcopul Letici. La sfârșitul serviciului divin patriarhul l-a întins cărja în urma căreia noul episcop a rostit o frumoasă predică, care a fost primită din partea publicului cu *frenetice aclamațiuni*.

După serviciul divin noul episcop a primit diferitele deputațiuni între cari preoțimea dieceșei Timișorilor, călugării, preoțimea celorlalte confesiuni, preoții rom.-catolici, reprezentanții armatei etc.

La trei ore a fost dineu festiv la patriarh, fiind de față aproape toate notabilitățile sârbești. Șirul toastelor l-a deschis patriarhul pentru împărat și guvern ridicând paharul în sănătatea noului episcop; d-rul Letici a vorbit pentru patriarh și episcopi.

duia în casa lui erau oameni cu cari ar fi fost foarte periculos să te fi întâlnit unde-va afară la drum, și tot gurile rele adăugau că numeroasele bande de hoți, cari infestau împrejurimile, erau în legături directe și strânse cu Beiu, că dela el se inspirau, că el îi vestia, când pornia armata în urmărirea lor și că drept răsplată îi făceau și lui o bună parte din pradă.

Acesta era Ali-Bei, la a cărui a tot puternicie recusesem și sub auspiciile căruia era să întreprindem excursiunea. Familia prietenului D. era una din acelea, pe cari Beiu le luase sub a sa pază și prietenul D. imi spunea, că, pe când el era copil, în totdeauna în ajunul Baieramului ducea lui Ali-Bei ca peșcheș câte o păreche de ciorapi și o cămașă de borangic, eșite din războiul mamei. În acest chip se mențineau în continuu legăturile de suzeran și vasal. De sigur că Beiu nu rămânea indiferent în fața acestui omagiu: o monedă de argint, pusă cu discreție în mână, dovedia, dacă am adăuga, că poate numai cu câte-va zile înainte avea monedă fusese luată de oamenii lui din puna unui biet muritor, care și-o agonisise cu multe străduințe.

Ceea ce pentru noi prezenta un interes imediat, era cum să asigurăm succesul excursiunii, așa ca să ne întorcem teferi și nevătămați.

Ne prezentăm, deci, la conacul marelui protector, facem temenele până la pământ, zicându-i în albanește: — Tânghietetă, Ali-Bei (să ți fie mulți ani, Ali-Bei).

El, așezat turcește pe o sofa bogat împodobită, clipind într'una din ochi și fumând dintr'o enormă lulea, ne poștește politicoș să luăm loc și ne oferă câte o țigară, fără de care la oamenii aceștia nu se poate începe nici o conversație, nu se poate trata nici o afacere.

După-ce ne întreabă de sănătatea noastră și a tuturor neamurilor noastre până la al cincisprezecelea grad, după-ce pune fel de fel de întrebări cari de cari mai ciudate și în fața cărora abia ne putem stăpâni risul, asupra lumii din afară din Turcia, asupra atâtor minunății, despre cari auzise și el ceva: căile ferate, cari merg singure, fără să fie trase: vapoarele, cari sunt cât zece case la un loc, și alte multe, — la urmă ne cere să-i spunem cam ce serviciu dorim să avem dela dînsul.

După ce-i expunem rostul vizitei noastre, el chiamă pe secretarul său, care ne scrie sub direcția lui un răvaș, pentru-că, în treacăt fie zis, marele Ali-Bei nu știa carte, ba chiar o disprețuia, considerându-o ca prea înjositoare pentru un om așa de sus pus, — apoi pe răvaș Beiu aplică pecetea sa și mi-l dă, spunându-ne, că să-l prezentăm prietenului său Geladin-Bei din satul Velaștița, pe unde ni era drumul.

Acest sat, care mai târziu sub ordinul autorităților a fost prefăcut în cenușă, era ocilit cu îngrijire de toți călătorii, pentru-că el era cel mai însemnat centru de operație al hoților și pentru-că puțin din căți au intrat în el au eșit teferi.

A doua zi în faptul zilei, călări pe doi cătări sdraveni, o pornim la drum. De vr-o escortă militară nu mai era nevoie, căci răvașul cu pecetea lui Ali-Bei ne apărau mai bine ca un batalion întreg.

— Să-l arătați la ori-ce întâlnire neplăcută ne spusese Beiu, și să fiți încredințați că nici un fi de păr nu va cădea din capul vostru.

După o călătorie, căreia nu-i lipsia pitoroscul, de vr'o zece ceasuri, — ajungem la Velaștița, cam pe înserate. Mirași și nedumeriți se

Corpurile legislative maghiare.

— Ședința Camerei dela 29 Martie —

Ședința de azi a fost numai formală, având a să lua act despre adoptarea proiectului și din partea Casei Magnaților, ca astfel să poată fi așternute Regelui spre sancționare. Acest proiect sunt cele militare, budgetul pe anul trecut, indemnitate, provisorul eroat, adoptate din partea Magnaților în special și general neschimbate. Raportorul comisiei administrative Nyegre Lázló prezentă raportul referitor la salarizarea oficanților comitatensși. Tot raportul acesta îl prezentă și Hegediüs Lóránt în numele comisiei financiare.

După verificarea procesului verbal, ședința se ridică la 1 și jumătate.

— Ședința Casei Magnaților. —

Nainte de amiază a ținut ședința și Casa Magnaților, dezbătându-se asupra proiectului pentru budget pe anul 1903; proiectelor pentru prolongirea convențiunii financiare interimale maghiaro-croate, cari toate au fost primite de Magnați atât în special, cât și în general. Discuție mai scurtă s'a încins numai la primul proiect, despre budget, vorbind contele Zichy Nándor și Keglevich István, dar numai după desbaterea specială, ceea-ce provocă protestul președintelui, carea accentuat că acest cas nu poate forma precedentă. Ședința s'a ridicat înainte de 12 ore. — Cu un cuvint și această ședința a fost, așa zicând pro forma.

Procesul lui Ioan Beleş în contra noastră.

Oradea-mare 27 Martie.

Eră s'a pertractat înaintea senatului de acuză a tribunalului din Oradea-mare excepțiile redactorului nostru Sever Bocu, date în contra acuzei procuraturii din Oradea, făcută la însinuarea lui Ioan Beleş notar public reg. în Arad, pentru calomnie și vătămare de onoare.

Declarase adecă francmasonul Beleş de calomnit: autograful episcopului Goldiș și două, ale sale proprii scrisori de un conținut însă atât de meschin, încât în publicitate n'a avut curagiul să și le recunoască.

Indeosebi însă pagina din ziarul autograf al decedatului episcop Goldiș, în care se afirmă insinuații grav compromițătoare, făcute de Beleş la adresa actualului Mitropolit Ioan Mețianu și a juzilor dela Curie îl îndrumau pe Beleş la unica dar fatală cale a — procesului.

Și a făcut proces!

Pertractarea excepțiilor date de dl Sever Bocu — ținută ieri — s'a început cu aceea că prumește toată responsabilitatea pentru articole și totodată cere tribunalului să-i permită dovedirea că „calomniile“ (?) sunt curate adevăruri și fapte, totodată a cerut și întregirea investigării și ascultarea martorilor la cari s'au provocat.

A adnexat în original cele două epistole scrise de Beleş și a presintat fotografia autografului episcopului Goldiș.

Apărarea redactorului nostru a susținut-o cu multă temeinicie dl Dr. Justin Marșeu și senatul de acuză s'a și pus pe baza apărării, ordonând adevărarea celor scrise de noi și ascultarea martorilor la care ne-am provocat.

Adio! d-le Beleş.

Telegrame.

Pe mare domnește liniște, numai de pe uscat sosesc știri tot mai dese despre conflicte dintre avantgarde. Și azi a sosit o atare veste, anume că într'o luptă, ale cărei detalii lipsesc încă, au căzut 100 Ruși și 50 Japonezi. Ear după o altă știre Japonezii ar fi silit pe Ruși să bată în retragere.

Telegrame de azi:

Seul, 29 Martie. În 23 l. c. s'a dat o luptă Andșu și Cioengfan între Ruși și Japonezi, în care după o ciocnire scurtă Japonezii au rămas învingători silind pe Ruși a se retrage. Din partea Japonezilor au căzut cinci oameni. Perderile Rușilor sunt încă necunoscute.

Gibraltar, 29 Martie. Vinerea trecută au trecut prin strâmtoarea de Gibraltar un încruciaștor și un torpilor rusec. Vapoarele de război rusești prigonese un vapor comercial japonez.

Tiencin, 28 Martie. Guvernul chinezesc a împuternicit pe oficanții săi, ca să poată

eda planurile căilor ferate comandamentului Japonezilor.

Tiencin, 29 Martie. Japonezii vizitează mereu fundul mării din apropierea Cin-vantau, spre Sud dela Sankaikvan, în golful Liaotung; ei au de gând să ancoreze acolo și de aci se poate deduce, că voiesc să debarcheze în locul acela trupe japoneze.

O nouă ciocnire

Londra, 29 Martie. Intre Angou și Crngciu s'a întâmplat o nouă ciocnire a Rușilor și Japonezilor, în care au căzut: 50 Japonezi și 100 de cazaci.

Anglia ajută pe Japonia.

St. Petersburg, 29 Martie. După o informație primită din sorginte sigură Anglia spriginește în secret pe Japonia în privința înarmării. Cu vr'e câte-va zile înainte au plecat 10 torpiloare dintr'un port englezesc spre apele din Asia-ostică.

Constantinopol, 29 Martie. Patriarchul ecumenic Ioachim a adresat episcopilor greco-orientali din Turcia un circular, în care îi oprește de a mai lăsa a se citi evanghelia și în limba românească, ceea-ce e însă un obicei din vechime. Românii-macedonenii (cuțovlahii) au protestat în contra acestui ordin înainte porții din Constantinopol. Poarta făcând pe patriarch atent la faptul, că liturgia s'a cetit întot-deuna și în limba românească, a recomandat patriarchului, ca să resolve cestiunea cuțovlahii pe cale pacnică.

Constantinopol, 29 Martie. Poarta se pregătește a înainta ambasadelor puterilor entente un raport privitor la mișcările Albanilor.

Paris, 29 Martie. O depeșă sosită din insula Reuniunii (colonie franceză la estul Africei) spune că întreaga insulă a fost devastată de un ciclon teribil în zilele de 21 și 22 Martie.

Mii de oameni sunt fără adăpost și fără hrană.

Dezastrul este fără precedent.

S'au găsit până acsm cadavrele a 24 de persoane.

uitau la noi Albanezii neputându-și explica acea îndrăzneală, că noi, doi străini, singuri, nearmați, să mergem de-a gata în mâinile lor. Dar ei nu știau că noi eram recomandați lui Geladin-Beleş, adecă omul care în satul lui și în împrejurimi era ceea-ce Ali-Beleş era la Ohrida.

Geladin-Beleş stătea în pragul porții casei care era cea mai mare și mai impunătoare din întreaga Velaștița.

Ni-se spusese de alții că, atunci când pentru prima dată intri în casa unui Albanez, să observi cu băgare de seamă, dacă el te privește drept în ochi și deschis, ori dacă se încrunță și să uită în jos. În cazul dintâi să fii sigur, că vei gesi o adevărată ospitalitate și te poți baza pe întregul lui devotament. În cazul din urmă e semn, că venirea ta îi displace și că nu prea e dispus să te servească și să te aperse la nevoie.

Decât, răvașul dela Ali-Beleş era un adevărat talisman. Când Geladin a văzut pe el pece-tea prietenului și tovarășului său de bandă pe aceste timpuri, a sărutat-o, a dus-o la frunte și sărind în sus, a poruncit seimenilor săi să ducă catări la grajd și să aibă bună grijă de el, ear pe noi ne-a invitat să intrăm în casă.

Și într'atăta era adevărată bucuria lui Geladin-Beleş că i-se dădea ocaziunea să găzduiască pe oamenii trimiși de Ali-Beleş, în cât, invitat fiind în seara aceea la unul din camarazii lui, el a refuzat, rămânând acasă cu noi, și a trimis pe băiatul său, ca să-l reprezinte.

Și am stat până noaptea târziu cu mândrul Geladin-Beleş, care nu mai isprăvea cu povestirea peripețiilor din anii săi tineri, spunându-ne de câte-ori el fusese rănit în lupte cu locuitorii din satele vrăjmașe și, ca dovadă pipăită, arătându-

cicatrice, semne ale vitejiei sale din cari el își făcea cel mai frumos titlu de glorie.

Aproape de Velaștița era muntele, pe care voia să-l exploreze prietenul D.

Așa fiind, în ziua următoare, cea dintâi grijă a noastră a fost, să cerem lui Geladin-Beleş o escortă care să ne însoțească.

— Ia, băiatul meu va veni cu voi.

Era un tiner, ca de vr'o șeptesprezece ani, ale cărui trăsături reaminteau pe tatăl său, dar, care drept armă n'avea de cât un băț.

— Dar ceva oameni, așa mai bărbați, mai cu arme?

— Nuc Lipset (nu trebuie), se mărginise să răspundă laconic Geladin-Beleş. Ori altă insistență era zădarnică. Trebuia să ne resemnăm.

Pornim, deci, însoțiți de băiat și un câne, un dulău mare, cu părul lung și cu labe puternice.

Urcam un deal înalt și pleșuv, când, după un umbrel de vr'o două ceasuri, dăm de o pădure. O cărare îngustă se vede șerpuind printr'însa.

Ea ducea la o fîntină, al cărei murmur se auzia de la marginea pădurii. Intrăm, ca să ne potolim setea, care devenise foarte simțită, pe când băiatul lui Geladin-Beleş, ocupat să-și taie un nou băț, rămăsese na în urmă. Și pe când, călări pe vinjoșii catări, înaintăm nepăsători, distrați, pierduți în admirația acelei naturi așa de superbe și fermecătoare, iată ca din pământ răsar oameni înarmați până în dinți, fioroși la figură, numai cu zdrențe pe ei, care ne înconjoară, din toate părțile, pe când un glas puternic ne strigă: — Stați, câinilor!

Suntem dați jos de pe cătri și legați cobză.

Încăpusem pe mâna unor hoți.

Dar, pe când ei ne tot învîrtiau frînghia pe la brațe și pe la picioare, așa ca să ne facă imposibilă ori-ce mișcare, ori vr'o încercare de a fugi — ceia ce nu gândiam cîtuși de puțin în momentul acela — dulăul, care pornise cu el, vine și el la fîntină, și această arătare îi cam încurcă pe Albanezi. Nu după mult timp, își face apariția și băiatul lui Geladin-Beleş, care vîzându-ne în ce situație ne găsim, roș la față și turbat de mânie, se repede la hoți, ocărindu-i în toate chipurile pentru neeviuința lor.

Bine înțeles, că pe dată frînghiile au fost tăiate, noi am fost puși în libertate, iar torturații noștri nu mai știau cum să se justifice pentru fapta comisă. Din răi și brutali, la moment deveniseră blânzi ca mieii și ne arătau multă prietenie, ba chiar în toată ziua aceea au mers cu noi, ca să ne ție de urit și întrebîndu-ne din când în când cam ce voim noi să facem cu plantele și rădăcinile de ierburi ce culegeam, pentru ca de dragul lor să ne părăsim casa și liniștea și să ne aventurăm prin munților.

Și cu toate explicațiunile noastre, tot nedumeriți au rămas bieții oameni.

Seara, când, întorși în sat, povesteam lui Geladin-Beleş cele întîmplate, el a ris mult de frica noastră.

Iar după ce s'a inoptat bine, întreaga bandă a venit la el, și cu toții împreună am luat masa și am vorbit ca prietenii cei mai buni.

(Salonic.)

N. Macedoneanu.

CONVORBIRE CU UN DIPLOMAT JAPONEZ.

Un reprezentant al agenției Reuter a avut o convorbire cu baronul Suyematsu, ginerele marchisului Ito și fost ministru japonez.

În decursul convorbirii Suyematsu a zis că Japonia nu luptă exclusiv din motive de ambiție. Toate țările care sunt interesate în Extremul Orient politicește și economiceste, cum de pildă Franța, Germania, Anglia și Statele- Unite, vor trage folos imens din rezultatul eforturilor Japoniei, de a deschide calea în Asia extremă și a asigura legalitatea tratatelor. Necondiționat trebuie combătut acel mod de pricepere ca între Franța, Germania și Japonia există oare-care antagonism. Din contră, noi avem să mulțumim acelor țări organizația noastră militară, justițiară, cucerirea de teren a științelor și a tehnicii. Cu aceste puteri voim să păstrăm și d'aci încolo cele mai bune relații de prietenie. Înțelegem foarte bine situațiunea gingașă a Franței ca aliată Rusiei, dar credem și sperăm că această alianță nu va altera câtuși de puțin păstrarea acestui raport de amiciție sinceră. Nicăi situațiunea Germaniei nu e mai ușoară. Dar avem încredere serioasă în neutralitatea ei, și în raportul de prietenie, care există între ea și noi. Înțelegerea anglo-franceză de fel nu ne atinge neplăcut. Din contră o salutăm ca pe un factor puternic, de a restrânge războiul între margini cât mai înguste. Suspiciunea, că Japonia eventual se razimă respective contează la spriginul armatei și flotei engleze, este absolut nefondată. Japonia nicăi pe departe nu se gândeste la un atare sprigin din nicăi o parte.

Cu privire la Rusia, baronul Suyematsu a zis următoarele: Noi nu avem aceeași opinie despre mărimea și puterea Rusiei, ca bărbații de stat europeni. Japonia știe laturea slabă a Rusiei, poate mai bine, ca ea însăși. Nu a trebuit multă vreme, pentru a eși la iveală slăbiciunea Rusiei pe Mare. Avem firma speranță, că nu după mult timp această slăbiciune se va dovedi și pe uscat. Noi nu am plecat la război cu ochii închiși. Nainte de a fi nimic aș zicând flota rusă, am crezut, că războiul va dura cel mult un an. Acum însă nu ținem ca imposibil, că va fi de durată și mai scurtă.

Din străinătate.

Franța. În culuarul camerei s'a vorbit despre acei deputați, cari prin atacul îndreptat asupra ministrului de marină Pelletan au voit numai să creeze dificultăți guvernului Combes, și cari s'au provocat la fostul președinte al camerei, Bourgeois, care din cauze sanitare a absentat dela ședințele camerei mai multe luni. Acum Bourgeois publică în organul principal al radicalilor „Les Dépêches de Toulouse“ următoarea declarațiune: Mă mir, cum adversarii cabinetului Combes se provoacă la mine, când eu unuia dintre acestia i-am declarat franc, că nu numai că nu ofer concursul meu lor, dar resolus condamnat atitudinea lor. Ba și pe acei, cu cari stau în legătură personală, am căutat să-i atrag dela o atare ținută, desavantațioasă atât Republicei cât și lor, dar nu mi-au primit sfatul. Eu aș considera de adevărată nenorocire pentru republică împregiurarea neașteptată, dacă cabinetul ar demisiona acum nainte de alegerile comunale. Ce privește pe Pelletan, simpatia mea pentru el crește în măsura, în care atacurile

contra lui Acua sunt convins, că majoritatea republicană își împlinește datorința sprinind guvernul.

Lupta culturală și guvernul. Camera a continuat cu desbaterea asupra proiectului pentru cassarea dreptului de instrucțiune al diferitelor congregațiuni. Sub desbatere stă și proiectul întregitor al deputatului Radier, cu privire la împărțirea averilor congregațiilor șterse. La acest proiect a aderat și guvernul pentru a grăbi rezolvirea afacerii. Camera a și adoptat proiectul de întregire al lui Radier cu 308 voturi contra 231, ear proiectul guvernului cu 316 contra 269 atât în general cât și în special.

Spania. Din incidentul călătoriei proiectate a regelui Alfonso în Catalonia, elementele separatiste de aici arată o atitudine dușmănoasă. Liga regionalisată din Barcelona în ședința sa de ieri a decis a se ține departe de ori-ce festivitate, deoarece-ce acestea numai reamintește populațiunii subjugarea de secolii a provinciei. 200 geandarmi au sosit la Barcelona pentru a întări poliția de aici. 30 oameni suspecti au fost deținuți. Crucșătorul panșerat *Rioplata*, torpiloarele *Temerario*, *Aviso* și *Goialda* au sosit nainte Barcelonei.

Macedonia. Conform știrilor confidențiale sosite din Constantinopol, Grecii au organizat în cele trei vilaiete macedonene, în vilaietele Ianinei și Adrianopolului comisiuni cu scopul, că la cas de necesitate să poată lupta cu arma contra propagandei bulgare, și cușo-valahe.

Cu privire la chestia cu reforma geandarmierii, se crede, că săptămâna asta va fi rezolvită definitiv, cond apoi comisiunea va putea pleca. Nainte de plecare însă va mai ține vr'o 1—2 ședințe.

Serbia. Eri s'a desbătut în *Scupstina* asupra proiectului mai multor deputați cu privire la stergerea dărei de consum în Niș și Craguevaț, respective la reducerea acestei dări pentru Belgrad. Ministrul de interne a declarat, că guvernul nu poate fi în pricipiu de acord cu acest proiect, cel mult cu rezerva, că dacă și devine lege, atunci să iute în vigoare abia cu începerea anului viitor. Proiectul după aceea a fost adoptat de *scupstina* cu 83 voturi contra 34. Ministrii prezenți au votat contra proiectului. În cercurile deputaților se vorbește, că guvernul nu consideră acest incident drept chestie de încredere.

În *scupstina* s'a distribuit eri printre deputați și proiectul pentru tarifa vamală autonomă serbă. Proiectul constă din 607 poziții și 17 împărțit în 17 capitole cuprinde, după modelul noiei tarife vamale germane, grupe de mărfuri corespunzătoare referențelor serbe. Pozițiile noi sunt în comparație cu cele vechi *considerabil mai mari* și noul proiect de tarifă. Tarifa de esport de asemenea se împarte în două grupe, și 7 poziții cu poziții de vamă mai mari ca mai nainte.

Pericolul din Balcani. Două ziare din Veneția, *Adriatică* și *Giornale di Venezia* vestesc în conformitate, că în arsenalul din Veneția se lucrează febril la echiparea pancerațelor și torpiloarelor italiene staționate aici. Această pregătire zeloză se aduce în legătură cu evenimentele și cu posibilitatea unui amestec al Italiei în Balcani. Incurind flota italiană va fi concentrată pe Marea Adriatică.

Impăratul Germaniei și regele Italiei. *Victor Emanuel* a adresat eri împăratului *Wilhelm* următoarea telegramă:

Din inimă Ți mulțumesc pentru cordiala ospitalitate și încă odată repet cât de mult mă bucur de revederea Ta. Președintele camerei mi-a telegrafat, că azi cameră a exprimat unanim sentimentul său de venerațiune și admirare, ce nutrește față de curajiosul domn al națiunii germane. Împărțind și eu acest sentiment, grăbesc a Ți aduce aceasta la cunoștință.

Impăratul *Wilhelm* a răspuns cu următoarea telegramă:

În acest moment am primit depeșa Ta simpatică, ce mi-ai adresat, și pentru care Ți mulțumesc. Orele petrecute împreună cu Tine au fost durere scurte, dar le voi păstra în memoria mea totdeauna. Hotărârea unanimă a camerei, care mi-ai comunicat, și a cărei valoare o simțesc pe deplin, m'a umplut de nespuse

bucurie. Reprezentanții poporului italian apreciază în mod neîndoios sinceritatea prieteniei și a simpatiei, care mă atrage pe mine și pe poporul german către Italia. Primește strângerea mea de mână cea mai afectuoasă. *Wilhelm*.

— **Tratatul comercial italian.** „N. Fr. Pr.“ în edițiunea sa de seară scrie următoarele: Senatorul și mandatarul guvernului italian a sosit la Viena, pentru a confera cu ministrul de externe austro-ungar cu privire la termenul pentru începerea pertractărilor în afacerea tratatului comercial italo-austro-ungar. De sine înțeles, că cu această ocaziune se va atrage în discuție pe lângă stabilirea termenului pentru începerea pertractărilor și chestia tarifelor vamale mai ales ce privește mărfurile coloniale și vinul italian. Cu privire la stabilirea termenului pertractărilor se va lua în considerare, împrejurarea că acestor pertractări va premerge mai nainte încheierea iratului comercial cu Germania.

— În Irkuțe surghiuniții din pricină politice s'au răscolat în potruva guvernatorului *Kutaissof*, care se purta prea aspru cu ei. Sute de surghiuniți, înarmați s'au închis într'o clădire mare. S'au portificat, după ce au adunat mai multe provizii. Guvernatorul i-a impresurat cu armată și vrea să-i silească la supunere prin foame.

— Nemulțumirile Alhanezilor în regiunea *Liumei*, în a *Prizrendului* și a *Chiacovei* sunt departe de a se fi liniștit. Populația sârbească suferă mult de răzburările Alhanezilor, contra cărorora Sîrbii, s'au plins în mai multe rânduri. În partea *Gusinei* (la granița *Muntenegrului*) nemulțumirea e mare contra înființării de jandarmi creștini.

— Trei-zeci și trei de comitații au izbutit să fugă din închisoarea din *Monastir*, săpind un tunel pe sub ziduri. Ziarele din *Athina* spun că se află acum 12 bande de comitații în Macedonia.

— Populația Germaniei a crescut în 1902 cu 902,243 de locuitori; în 1901 creșterea fusese numai de 857.724.

— *John Redmod*, capul naționaliștilor irlandezi, a făcut declarație la întrunirea din *Free Trade Hall* la *Manchester*, că Irlandezii nu vor merge în alegeri nicăi cu una din partidele engleze, ci vor căuta să fie în parlament aproape de o potrivă de tari amindouă, așa ca să atirne puțința de a guverna de la voturile deputaților irlandezi și astfel să poată căpăta *Homerule*, adică autonomia administrativă. Vor ajuta la răsturnarea lui *Balfour*, dar nu se leagă a sprijini neapărat pe liberali în alegeri, ci vor da voturile cum va fi mai bine pentru scopul sus arătat.

Războiul ruso-japonez.

— O depeșă din *Vladivostok* (7 Martie st. v.) spune că pe acolo e liniște, din satele și orașele de pe lângă coastă mulți s'au mutat în *Habarovsk* și *Nicolsk*. Multe femei și copii pleacă în Rusia. Surorii de caritate au început a sosi pe teatrul războiului și se împart pe la spitalele de campanie. Toată Rusia se pregătește de război, deși nu dorea a se bate și nu era pregătită, în vreme ce dușmanul se pregătea în taină. Poșta ușoară vine de la *Petersburg* la *Vladivostok* în 22 de zile.

— O depeșă din *Liaotang* spune, că din *Inkou* au plecat mai toți străinii. Vasele de comerț intră în port numai ziua și cu piloți ruși... Vite și nutreț se cumpără din belșug și ușor de la locuitorii chinezi. Baroneasa *Dobrinskaia* se află lângă *Baical*, cu un număr de sanitari și depeșează că se simte nevoie de instrumente chirurgicale, de pansamente și de zahăr.

— O depeșă din Tokio (din 23 Martie) spune că la 22, în timpul bombardării Port-Arthurului a fost o luptă furioasă în portul exterior. O știre încă neconfirmată asigură că un vas de război rusesc s'a scufundat și că pierderile Japonezilor au fost de 7 soldați morți sau răniți.

AMERICANII

și

RĂZBOIUL RUSO-JAPONEZ.

Din ce cauză, în actualul conflict din Extremul-Orient, Americanii sunt de partea Japonezilor?

Mai întâiu nu toți cetățenii din Statele-Unite sunt împotriva Rusiei.

În primul rând Irlandezi, care totdeauna, au o atitudine cu totul contrarie celei pe care o are Anglia, și de data asta sunt partizani entusiaști ai Rusiei.

Intr'un meeting pe care Irlandezi l'au ținut săptămâna trecută în New-York pentru sărbători pe un patriot al lor, au votat lungi și energice rezoluțiuni pentru a vesteji atacurile pe care presa cotidiană le îndreptează împotriva Rusiei, pentru a denunța politica anglo-filă a ministrului de externe Hav, și pentru a-și manifesta simpatia pentru cauza rusă.

Alături de Irlandezi, cari iubesc Rusia, din cauza ostilității Angliei, sunt Americanii, cari iubesc Rusia pentru scriitorii și artiștii ei, pentru geniul ei mistic, pentru virtuțile ei.

Dintr'un alt punct de vedere, argumentele amicilor Rusiei au o putere particulară.

E dovedit că în momentul critic al războiului Secesiunii, Rusia a arătat guvernului din Washington mai mult ca o neutralitate diplomatică. În 1863 o escadră rusă staționează în mai multe porturi din oceanul Atlantic și alta în porturile din oceanul Pacific.

Cu toate acestea însă: marea masă a poporului american pare a dori succesul Japonezilor.

Ma! nu a fost un om sau un ziar în America întreagă, care să nu se bucure de primele izbăviri ale japonezilor.

Care e cauza acestei atitudini străni față de Rusia?

După-cum afirmă cei cunoscători ai chestiunii, sunt cauze mai mult de ordin economic decât cauze de ordin politic.

Din punctul de vedere economic, Statele-Unite afirmă, că Rusia a ocupat Mandșuria în detrimentul intereselor americane, și că nu a evacuat-o de și a promis formal să facă aceasta.

Japonia s'a angajat să practice în Orient politica economică a porților deschise, politica liberului schimb, pe când Rusia practicând politica porților închise, fac să sufere interesele japoneze.

În 1903 comerțul Statelor-Unite cu Rusia nu atingea decât suma de 150 milioane, pe când comerțul cu Japonia atingea suma de 330 milioane.

În afară de acestea, Japonia a fost în totdeauna populară în Statele-Unite.

Influența Americii a fost în totdeauna puternică în Japonia. Ingineri, profesori, comercianți americani, se bucură de mari favoruri în Japonia. Literatura americană este foarte bogată în cărți despre Japonia. Un scriitor iubit Lafcadio Hearn a descris într'un stil strălucit viața japoneză sub toate formele ei. Americanii, călători neobosiți, vin în foarte mare număr în Japonia, după-cum și japonezii vin într'un număr foarte mare în America, populând universitățile și ocupând în comerț un loc important. În schim foarte puținii americani au călătorit în Rusia. Mai cu seamă acei cari nu au venit în contact cu reprezentații claselor cultivate din Rusia, au o ostilitate violentă împotriva Rusiei.

Cărțile lui Kennan asupra Siberiei, povestirile persecuțiilor ovreilor, romanele melodramatice, evenimentele din Finlanda au contribuit a forma o opinie ostilă față de guvernământul rus. Americanii, popor democratic, privesc cu milă popoarele subjugate Rusiei, și nu pot privi cu simpatie un guvern autoritar, o religie de Stat, o presă înlănțuită.

Pericolul galben nu o înspăimântă câtu-și de puțin, ci mai mult o îngrozește organizația despotică a Rusiei.

Cât despre dezvoltarea și exploatarea Chinei, ca un obstacol față de pericolul galben, Americanii se bizuiesc pe influența civilizatoare a Japoniei. Opinia americană este, că dacă îmbătrânitul imperiu chinez trebuie să se bucure de bine-facerile civilizației occidentale, trebuie să primească aceste binefaceri de mâini orientale civilizate.

Așa trebuie regenerată de Asiaticii, și Japonezii în materie de regenerare au dovezi excelente.

Eată motivele pentru care majoritatea opiniei americane este ostilă Rusiei și simpatică Japoniei. („*Observerul*“).

NOUȚĂȚI.

ARAD, 29 Martie 1904.

— **Terorism.** Dl Dr. Valeriu Moldovan, avocat în Turda ne scrie, că fratele d-sale dl Vasile E. Moldovan, sosind la 25. l. c. din București pentru a i-se publica în 28 sentența curiei și a satisface deobligământului său militar, alaltă-eri seara pe la 9 ore, când familia era la cină, a fost deținut și arestat numai de cât pe baza unui ordin telegrafic al judeului de instrucțiune din Cluj, unde a fost transportat mâne-zî însoțit de un polițist. Acest cas revoltător, care încă este o vie dovadă a putrajunii statului nostru a produs adencă și justă consternare în societatea română din Turda.

Concert Popovici-Dima în Arad.

Cu bucurie vestim publicul românesc din Arad și provincie, că maestrul cântărit dl *Dimitrie Popovici* dimpreună cu Doamna *Maria Dima* în 17 orî 19 Aprilie n., adică pe timpul sinodului eparchial, vor da un concert public în Arad în sala cea mare dela Crucea-Albă. Amănunte se vor publica mai târziu. De astă-dată observăm numai, că dl *Dimitrie Popovici* tocmai acum se întoarce dintr'un mare turneu artistic din Germania, unde a fost apreciat nu se poate mai excelent de toate ziarele orașelor de frunte, pe unde a cântat. Ear doamna *Maria Dima* acum de curând a fost în chip neobiceiuit distinsă din partea reginei *Elisaveta de România* pentru măestria cântării, cu care a fermecat gingașul suflet al reginei poete. Și noi îi așteptăm cu drag.

— **Timp de iarnă în Italia.** Din Milano vine știrea, că după un timp admirabil de primăvară, alaltăeri a urmat un timp cu adevărat de eamnă. De 3 zile în continu ninge, ear temperatura s'a coborît până sub zero.

— **Persecuție în Uruguay.** Din Buenos-Ayres i-se comunică ziarului „*Secolo*“ din Genua, că Italienii stabiliți în *Uruguay*, unde a erupt adevărată revoltă contra lor, se află într'o stare nespuse de deplorabilă. Indigenii atacă farmurile Italienilor, le jefuiesc, apoi le aprind, ear pe stăpâni îi alungă, orî îi omor. Unul întreprinzător de zidire italian, după-ce l'au maltratat de moarte, i-au tăiat limba. Că din ce cauză s'a pornit această vânătoare de oameni, nu se știe. Nava de război italiană, „*Umbria*“ a plecat la Montevideo.

— **La școala de surdo-muți din Arad** se fac primiriile, pe anul școlar 1904 și 1905 chiar de pe acum. Se primesc copii în vîrstă dela 7—11 ani, fără deosebire de confesiune orî naționalitate. Se primesc însă în rîndul întâiu copii de pe teritoriul orașului Arad, apoi din comitatele Arad, Bichiș, Bihor, Cenad. Cererile de primire se vor trimite la direcție, până la 15 Aprilie. Orî-ce informație se poate cere și în scris fie dela directorul *Elias Jakab*, fie dela președintele comisiei de supraveghiere, *Institutoris Kálmán*, primarul.

— **Cancelariul imperial al Germaniei**, contele *Bülow*, după cum este *Berliner Tageblatt* informat, să pregătește pentru a pleca la Sanovamo, unde va descinde în castelul baronesei *Loe*. Cancelarul are de gând să petreacă timp mai îndelugat în *San-Remo*, unde voește să se recreeze în urma multelor oboseli, cari le cauzează grelele și multele afaceri de stat, punându-i forțele la grea probă.

Drama „Aur“ în Seliște. Ni-se scrie din Seliște, că drama mult apreciată a talentatei noastre scriitoare doamna *Constanța Hodoș*, va fi reprezentată și în Seliște din partea societății de înfrumusețare de acolo. Împregiurarea, că această societate are la îndemână diletanți probați, cari și de altă dată au debutat cu succes, ne însuflă încrederea, că și această reprezentațiune va reuși pe deplin.

— **Agitațiune contra jidovilor.** Din Odessa se telegrafează, că în *Crușovan* se propagă o întinsă și periculoasă agitațiune contra jidovimeii, așa că este temere să nu isbucnească ear vre-o revoluțiune antisemită cu toată furia. Să vorbește publice, că se pregătește o bafe de sânge pe seama jidovilor, asamenă masacrul dela *Chișenev*. Printre popor se impart broșuri și apeluri, în care este provocat să stărpească pe toți jidanii din oraș, căci nu li-se va întempla nimic. Autoritățile se fac a nu vedea Jidanii nici cu dare de mână părăsesc grabnic orașul. Dealt-cum jidovii au adresat guvernului o rugare, în care cer să-i apere contra eventualelor jafuri și masacruri, cari amenință să erupă chiar ale acum cu ocaziunea sărbătorilor Paștilor cu o elementară furie.

Budgetul Europei:

	Budgetul general	Budg. de război.
Germania . . .	6450 mil. cor.	832 mil. cor.
Austro-Ungaria .	2833 „	414 „
Belgia	480 „	50 „
Bulgaria	105 „	26 „
Spania	920 „	139 „
Anglia	2800 „	190 „
Italia	1730 „	239 „
România	218 „	39 mil. 800 mi
Rusia	4756 „	862 mil cor.
Serbia	74 mil. 18 mi	17 mil 600 mi
Elveția	106 mil. cor.	26 mil. cor.
Turcia	450 „	120 „

— **Ziarist candidat de președinte al Statelor-Unite.** În Statele-Unite americane, cum se vestește din New-York, au început agitațiunile pentru alegerea de președinte a marelui Republice americane. Între momentele mișcărei alegerii cel mai însemnat și interesant moment este candidatura unui ziarist, cu numele *William Ramdolph Hearst*, care este candidatul democraților. Domnul *Hearst* nu este de alt-cum numai un biet reporter cu un salariu modest, ci un publicist de toată forța, fiind totodată și proprietarul a duor mari ziare, cari îi aduc venit colosal în cât azi se poate înșira, cu tot dreptul printre milionari. Este de 40 ani, și a oferit spre scopuri de alegere 1,000,000 dolari.

— **Vieță tâlhărească în Transvaal.** A încetat mica Republică sud africană a mai fi, și împreună cu ea a încetat și simplitatea cetățenească, adevărată mediocritate de aur, care a fericit pe viteazul popor al Boerilor timp de jumătate secol. Dar a venit superbul Albion cu „misiunea-i culturală“, pentru a răspândi civilizațiunea modernă și pentru „necultii țărani“ olandezi. Această fericire cu de-a sila a pus capăt existenței vieții micului stat, așa că acum acolo unde mai înainte era liniște, dreptate, și oamenii umblau în calea adevărului și al sântei dreptăți, acum cu toate legile moderne s'a încuibat neîndestulirea, ura, jaful și hoția. Astfel se vestește din *Johanesburg*, că zilele trecute niște hoți înarmați au pătruns într'o bancă ducând cu sine 1000 sterlingi și vulnerând pe director cu un foc de revolver.

— **Strășnicul Emir.** Dintre autoerații lunei negreșit, că emirul din Afganistan este bărbatul, cu care nu prea poți glumi. Așa de pildă cu câte-va săptămâni mai înainte s'a întemplat, că pe frate-său khanul *Mohammed Umar* din cauză că acesta a spânzurat pe mareșalul de curte al emirului, deoare-ce n'a voit să îi împrumute un cal din stalul fratelui său, l'a închis. Acesta însă scăpând din temniță, păzitorul său, Khanul *Husein* a fost pe loc executat din partea crudului

emir. Astfel pentru un cal, au perit două vieți de om. Acum emirul regretă, făcându-și mereu imputări, că nu a lăsat să omoare simplu pe frate-său, care acum sigur că îi va deveni un mare și neîmpăcat dușman și ce e mai rău, pretendent de tron. Și este de altcum de mirat, că emirul a fost față de frate-său atât de generos, căci de regulă nu prea are dătină să se gândească mult când o vorbă de a alege între moarte și viață, mai ales când e vorba de pelea altuia.

— **O calomnie modernă.** Romancierul francez Georges Ohnet, a fost dat judecătoarei pentru o parte din noul său roman „Neguțatorul de otravă“, în care se zice că ar fi calomniat și depreciat un nou soi de industrie.

În noul său roman, Georges Ohnet ne prezintă un fabricant de licheur lipsit de conștiință, dându-i numele de Veruier și făcându-l să scoată la lumină un licheur numit „Abricotine“.

În legitimă indignare din pricina asta, se ridică un domn Garnier, care cu adevărat că fabrică un licheur „Abricotine“ Acestuia, zice că i-a făcut atâta reclamă în cât nu se poate să nu fi ajuns la urechile popularului romancier.

Advocatul d-lui Ohnet a pledat, cu toate acestea, pentru neștiința clientului său și a vestitei „Abricotine“, pe care zice, că n'a cunoscut-o în viața lui. Încă nu s'a dat sentința în acest senzațional proces.

Ori cum ar sta lucrurile, însă fabricantul de licheur a găsit un mijloc ingenios ca să-și facă reclamă, căci alt-fel n'am fi aflat despre „Abricotina“ sa.

— **Eroul.** O timpuri glorioase, timpuri legendare! Mai sunt și azi eroi, și încă întrepizi, neînfricați! O, dar sunt și femei în ziua de azi, cari nu știu ce este frica, și nu stau mai pe jos de cât eroi masculini. Erou al zilelor noastre cu toate atributele mărețelor timpuri din vremuri de mult apuse era odată (căci ah, acum nu mai este) și *Bill Buffalo*, spaima Indienilor și pururea învingătorul viador în luptă cu tauri sălbatici. Pentru prima-dată a pășit înaintea publicului din Paris cu trupa sa cu ocaziunea expoziției internaționale dela 1900. Atunci s'a întâmplat, că fiecare membru al „societății de eroi“ a fost serbătorit cu entuziasm de care este capabil numai internul publicului francez, dornic de senzațiuni; ear conducătorul, falnicul Buffalo a fost cu adevărat divinizat.

Acum ear sosi o veste senzațională despre el, și anume că divorțează de soția sa. O, dar nu în asta consistă senzația — și nici pe de parte nu din motive de infidelitate conjugală ci consistă în teribilă realitate, pentru care s'a pornit divorțul, anume: *că nevasta l-a bătut strașnic.* Cum? Pe el? Se poate? — Ah, timp desonorător de eroi! Și Miltiade Marathoniul, a fugit de a rupt pământul de frica hocus-pocusilor protesei zeului din Delos, dar nu l'a bătut o femeie! — O, atâta rușine n'a putut suporta el, spaima Indienilor și pururea învingătorul Viador în luptă cu taurii sălbatici de prin circurile libere din pădurile dese Sud-americane!...

— **„Moda Nouă Ilustrată“.** a apărut Nr. 11 (Anul II-lea) cu modele de noui toalete, elegante și moderne: costume tailleur, corsaje, haine de primăvară, toalete pentru vizită, toalete pentru stradă, costum pentru copilaș, accesorii de toaletă, pălării, etc., etc.

Cronica Model, Sfârșit de toamnă (poezie de Jean Moscuna), Mica Blondină (Schită de D. Teodor), Aucheta „Model Nou Ilustrate“ (răspunsuri la chestiunea: cine iubește mai statornic: o femeie în vârstă sau o fată tânără?), O înmormântare (Impresii de Yvonne), Buduarul femeilor (Parfum de casă Pomadă pentru mâni), Indărăt, Iarna (poezii)

Hoțul (schită), Sfaturi pentru bucătărie, Împărăteasa Japoniei poetă, Moda viitoare a ghetelor, Peruci secrete, Cugetări, Din largul lumii, Poșta medicului, Jocuri recreative, Poșta redacției.

Tipar gratuit: Elegant guler formând revere. Premii de mare valoare acordate abonatelor. O Pianină în valoare de 1000 lei. Premii pe luna Martie. Piese musicale, fotografii Mignon, volume literare, cărți de vizită. — Prețul 20 bani Numărul.

— **Durere de stomac.** Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipset de ape,

lit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri*, este thea întăritoare de stomac „*Centauria*“ a farmacistului *Kossuth*.

Cutia de proba 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunigătului este de un efect eminent, pastilele de pept »*Senega*» Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața Boros Béni Nr. 15.

În mii de cazuri a săvârșit adevărate minuni aparatul dublu electro-magnetic R. B. Nr. 86967 al lui Albert Müller din Budapesta, desp. V., strada Vadász u. 43/K. Și azi suntem în pozițiunea a publica două acte de mulțumită și recunoștință, sosite inventatorului.

Stimate d-le Müller!

Succesul obținut prin aparatul R. B. Nr. 86967 al D-Voastră este strălucit, căci prin folosința acestui aparat mi-am mântuit cu desăvârșire de reuma ce mereu mă chinuia. Primește deci pentru asta mulțumita mea cea mai profundă.

Német-Palánka, la 11 Febr. 1904.

F. Lindenschmidt.

Prea Stim. d-le Müller!

Vă rog a-mi trimite încă un aparat de al D-Voastre pe seama unei prietene. Aparatul D-Tale mi-a folosit contra durerii de inimă.

Agram, la 31 1904.

Cu prof. stimă
Vilma Wawrik.

Felurimî.

— **Centrul Franței.** Punctul central a Franței, măsurat cu o precizie riguroasă, se găsește în departamentul Cher, la 33 Kilometrii dela Bourges, pe drumul St. Amand și aproape de Bruer. Acolo s'a construit o piramidă foarte simplă, destinată să reamintească călătorilor această particularitate puțin comună.

— **Se caută pisici!** Un anuț răspândit prin ziarele americane oferă pentru ori-ce pisică mai mare suma de 75 bani. Cititorii vor crede poate, că acest anuț este opera vre-unui glumeț sau a unui restaurator puțin scrupulos. Cu toate acestea nu este așa, căci pisicile trebuiesc să servească la vinutul șoarecilor și guzganilor, cari umplu depourile de proviziuni din insulele Filipine.

În adevăr, un american a făcut un contract cu guvernul Statelor-Unite, prin care se angaja într'un scurt timp, să expedize la Manila vre-o câte-va mii de pisici.

Anuțul avu un succes foarte mare. După opt zile yanke-ul nostru putu să facă o expediție de 250 pisici. Aceste animale, imediat ce sosiră la Manila, fură risipite prin depozitele de proviziuni și nu întârziară să facă un adevărat măcel printre șoareci. Însă numărul acestora era atât de mare, în cât se simții nevoia de un nou transport de pisici.

Nu trebuie uitat, că fie-care pisică are legată de gât o placă, cu un număr matricular și care se află indus într'un registru separat.

— **Cel mai mare dinte de mamut.** La muzeul de istorie naturală din New-York se poate vedea cel mai mare dinte de mamut. Acesta a fost adus din partea dlui Waldemar

lochelsonn, venind dintr'o expediție din nordul marelui ocean Pacific și dela Siberia. A aparținut unei gigantice specii de mamut. Dintele însoa: 4 metrii și 30 centimetrii lungime, 90 centimetrii circumferință jos cântărește 120 livre. În protecțiunea orizontală a celor două extremități un om poate sta bine în picioare.

— **Pomul cu dantele.** În interiorul insulei lamaica (Antilele Mari, Asia de sud-est) crește un arbore de tot ciudat, din familia furagerelor arborescente, pe cari Englezii îl numesc „lancebark“ (scoartă — dantelă) nume pe care își propune să-l păstreze botanistul care a adus la Londra mai multe probe din acest fel de arbori.

Pentru a obține această dantelă naturală, se taie pe arbore un crîmpeiu măricel, și se ia prima scoartă, care este subțire și se sparge destul de ușor, având o culoare brună. De desupt se găsește o a doua scoartă de aparență spongioasă și de culoare gălbue, încât nu mai rămâne numai să fie amestecată în apă, în care s'a stors un sfert de lămâe. Materia lemnoasă se degajează încurînd, pentru a prezenta peste puțină vreme aspectul acelor frunze schelete, de cari sunt pline grădinele și parcurile din țeară, earna; în același timp plămădeala face să dispară culoarea cea gălbue, pentru a o înlocui cu alta curată și albă, luând forma de dantelă.

Bibliografie.

„*Amicul Tinerimei*“, revistă scrisă anume pentru nobilizarea caracterului tinerilor.

Este în anul al doilea al existenței și cuprinde o materie foarte variată, instructivă și de petrecere și costă în abonament pe sfert de an numai 2 lei, anual lei 8.

Nr. 1 al anului al II-lea apare la 1 Ianuarie 1904.

Abonați deci copii D-voastră la „*Amicul Tinerimei*“

Singura și întâia revistă pentru tinerime ce apare la Tîrgul-Jiului sub direcțiunea D lui I. Moșil, directorul gimnasiului din T.-Jiu cu concursul mai multor profesori și oameni de litere și știință.

Este o chestie foarte importantă lectura ce trebuie să se dea copiilor. Părinții doresc ca copiii lor să devină oameni instruiți și cinstiți. Instrucția singură nu e de ajuns pentru copii; trebuie tot odată să li se dea și o educație aleasă. Mulți părinți nu au în totdeauna timpul necesar a se ocupa mai de aproape de copiii lor. Din această cauză mulți copii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă însă părinții ar găsi mijloace de a preveni relele în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strica și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor.

În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți oamenii de bine că lectura bună, aleasă și potrivită cu mintea tinerilor este, mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre ținte nobile. Un mare învățat, Harder, a zis: „adeseori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață“. Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvolte în copiii lor încă de timpuriu gustul de citire și a le da în mâni cărți bune. Morala unui popor — a spus un filosof francez — atîrnă de calitatea celor ce citește.

O astfel de lectură acasă se găsește în „*Amicul Tinerimei*“.

POȘTA REDACȚIUNEI.

M. Cluj. Mulțumim pentru atențiune. Gut-cavat lapidem non vi sed saepe cadendo.

Primul și cel mai mare Institut de
galvanizare, nikelizare și emailare,

provăzută cu lumină electrică 142 4-10

■ în TIMIȘOARA. ■

JOZSEF-VÁROS, PIAȚA KÜTTL Nr. 3.

POLLÁK JAKAB

Biciclete noi dela 100 coroane în sus.
Biciclete cu motor dela 500 coroane în sus.

De oare-ce atât bicicletele, cât și automobilele însuși le fabricăm, mă aflu în pozițiunea de a putea acorda p. t. mei clienți cele mai mari favoruri.

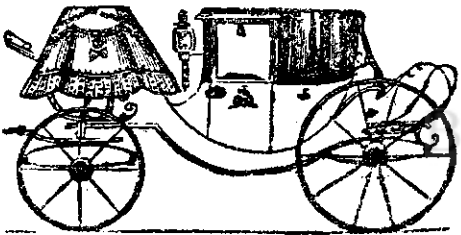
Repararea perfectă a unui bicicleu vechiu, nikelizarea, emailarea și repararea, mâner nou, pedal nou la olaltă 24 coroane.

Un automobil de 10 cai, un nou omnibus (fabricat propriu) să aflu de vânzare.

Nou atelier pentru fabricare de roți și trasuri!

Am onoare a aduce la cunoștință on. public din loc și din provincie, că în
Arad, strada Kossuth n-rul 18
am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trasuri
corespunzătoare cerințelor moderne.

Îndeplinesc în acest atelier toate lucrările și reparaturile corespunzătoare solid și prompt, pe lângă prețuri avantajoase. Provoacă-mă la faptul că născut în fabrică de mână I. am lucrat, sunt în poziția de a putea satisface pe deplin m. on. public, pentru al cărui sprijin mă rog.

Cu deos. stimă 1068 26-30

Kiss Odön, fabricant de roți și trasuri.

La expoziția de stat premiat cu medalia de argint, pentru lucrarea solidă și gingașă.

Să sprigim industria locală!

Marele depozit de pălării pentru bărbați, femei și copii prima prăvălie și atelier de reparație în Arad a lui

BITTENBINDER KONRÁD.

Cel mai estin izvor de cumpărat pălării de paie și postav pentru bărbați, femei și copii în loc și provincie.

Atrag atențiunea domnilor și a damelor, asupra

palăriilor mele de primăvară și vara,

care sunt minunat de frumoase și făcute după ultima modă. Depozitul meu l-am îmbogățit cu pălării la modă în măsură cum n'a fost.

Primește curățirea și văpsirea de pălării de postav ori de paie în orice culoare.

Pălării florentine se curățesc exclusiv numai la mine

CALC ȚILINDRE LA DORINȚĂ IMEDIAT.

Comande din provincie se efectuează de loc.

Filtru pentru vin și rachiu totdeauna la depozit.

Cu deosebită stimă: 167 2-5

Bittenbinder Konrád,
pălărier.

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 42 vis-à-vis de „Crucea Alba“.

KOSZÁR BÉLA

Telefon 423.

Timișoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15.

Piane, pianine, harmonii, cimbele, fabricate propriu și construite și din străinătate.
strucții recunoscute.

Fabricate dela fabrică din patrie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono- și multisono.

Institut de împrumut.

Reparațiuni.

Intonare.
189 3-26

Catalogul cu prețuri gratuit.

Prăvălie nouă!

ifj. FERDINAND JOZSEF

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lampe și rame de tablouri.

ARAD, Strada Forray nr. 4

Pe lângă prețuri moderate se aflu de vânzare vase de porțelan pentru cafea, ceai; vase de lavoar, obiecte de gală din majolika, lampe de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel.

173 6-15

„MAREȘANUL“

institut de credit și economii, societate pe acții în

MARIA-MADNA.

Fundat și deschis în 15 Noembrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipototecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amăneta și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

Diracțiunea.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțeli, tinituri de ureche, bătăi de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mâini și picioare, sibihiroa peste tot, reuma, podagră ischiază, udului în pat, influența, insomniile, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșusirea acestui aparat este, că vindecă cu numai din timp în timp, ei introduce constant în corpul omenească binefăcătorul current, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra tuberculozilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încercări din toate părțile lumii, cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iestinatatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înținare.

624 — 198

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.
folosibil numai la copil și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 98—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provință se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid.

Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Cel mai estin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de Oroloage și giuvaricale din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

clasornicar și juvaerģiu

Arad, strada Templea.

(Palatul minoritilor).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

„ „ „ dame „ 12 „ „ „

„ argint „ bărbați „ 5 „ „ „

„ „ „ dame „ 6 „ „ „

„ oțel și nikel „ 2 „ „ „

Wecker „ 1'50 „ „ „

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă

1005 139— aceleași prețuri.

Primește și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-ru 438. —

Am onoarea a aduce la cunoștința m. on. public, că 1009 36--50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumșetare.

Ani îndelungați am lucrat în ateliere de rangul întâi din Budapesta, Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa încât sunt în poziția plăcută de-a putea corespunde tuturor esigențelor moderne.

Primește tot felul de lucrări de bransă asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primește estin mobilarea de locuințe în loc și provință. La mutări primește transportul mobilelor, precum și repararea și renovarea de mobile și mese de biliard, pe lângă prețuri estine.

Reiner I. Gyula,
tapisier și împodobitor.

BIDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator de lemn și marmură Arad, piața Libertății (vis-à-vis de statuie).

Primește toate lucrările ce se țin de bransă asta, chiar și cele mai grele. 187 1—25

Pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (floderare) în ezecție de gust,

pe lângă prețuri moderate.

Primește tot odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provință prompt și grabnic.

— La comande pe seama bisericilor rabat. —

Să primească zidiri de case de locuit și de închiriat și pe lângă achitare în rate.

În binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoarea a aduce la cunoștința On. Public. că am deschis în

Arad, str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Întreprinderi de zidire

Primește tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, cripte, școale etc., în ori ce stil; primește tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comandei, apelez prin aceasta la binevoitorul sprigin al On. public.

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Planuri, bugete gratuite.